

به نام یکتا معمار هستی

اصول معماری پایدار ایران نهفته در معماری کویر

Sustainable architecture of Iran in mistism desert architecture.

۱-مهران جمشیدی - فوق لیسانس معماری - عضو هیات علمی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان

۲-مژده جمشیدی - دانشجوی ترم هفتم رشته معماری - دانشگاه

هنر اصفهان (پردیس)

۳-رامین هدایتی - دانشجوی ترم پنجم رشته معماری - دانشگاه

آزاد اسلامی واحد اردستان

**1- Mehran Jamshidi – MS in Architecture – Islamic
Azad university, Ardestan Branch.**

2- Mojdeh Jamshidi – student of pardis uni.

**3- Ramin Hedayati – student - Islamic Azad
university, Ardestan Branch.**

به نام یکتا معمار هستی

عنوان مقاله: معماری پایدار ایران، نهفته در عرفان معماری کویر

نگارندگان : مهران جمشیدی _ مژده جمشیدی _ رامین هدایتی

چکیده مقاله :

همواره آدمی برای پاسخگویی به نیازهای خود در اندیشه ی ایجاد فضایی بوده که در آن با درک آرامش، امنیت و حسن تعلق آخرین پاسخ که نه بهترین پاسخ را پیدا نماید. عنصر لاینفک در رابطه با انسان طبیعت است و طبیعت قانون حاکم بر زندگی انسان است تفکری که به شدت در معماری سنتی ایران تجلی یافته است و در وسعتی فراتر از ایران معماران بزرگی چون فرانک لویدرایت پیوند معماری با طبیعت (معماری ارگانیک) را به شدت مورد توجه قرار داده‌اند. او می‌گوید: «هیچ خانه ای نباید در روی تپه باشد بلکه باید جزیی از آن و برآمده از طبیعت باشد و متعلق به آن، تا تپه و خانه با هم زندگی کنند و خوشحالی هر یک به لحاظ وجود دیگری باشد» (معماری اصیل ایرانی).

زمانی معماری، پایدار می‌ماند که به موازات طبیعت و نه عمود بر آن باشد. طبیعت قانونی با ارزشهای ثابت و کویر، زمین و آسمان و حد فاصل این دو است.

عامل مهم شکل دهی معماری کویر، اقلیم و آب است و ارزشهای موجود در کویر؛ سکوت، عروج، خلوص، صلابت، تنهایی و نظم است. ارزشها و اصول در معماری جهان و ایران مشترک است و آن انسان می‌باشد. طبیعت کویر یکی است ولی نحوه ی برخورد، با توجه به فرهنگهای متفاوت، شکل متفاوتی به خود می‌گیرد، حال آن که ماهیت آن یکسان است. کویر ایران گنجینه ای از معماری است که الماس هایش خمیرمایه ی وجودی، «خاک» به دست هنرمند توانای ایرانی شکل گرفته است. توانای عاشق در تمامی مراحل زندگی، تحت تاثیر شریعت (اصول الهی) بوده و اصول الهی همان اصول حاکم بر طبیعت است. نمونه ای از ابتکار این هنرمند ایرانی در توافق و هماهنگی ویژگی های کویر، استفاده از حیاط مرکزی است ارتباط طبیعت با معماری ایرانی در داخل و خارج، فضا حائز اهمیت است. خارج طبیعت و داخل انسان، که همان طبیعت است. معماری پایدار بایستی گویای ارزشهای نهفته ی آن باشد و برای رسیدن به مفاهیم و ارزشهای پایدار بایستی به بطن آن وارد شد و اصول هر چیز را به اصل آن برگرداند.

ارزشهای پایدار در حیاط مرکزی را می‌توان با تقارن آغاز نمود. ارزش بنادین توحید که نمادی از وحدت است، در عرفان ایرانی عدد 4 ارزش خاصی دارد که در اصل مقاله به آن بیشتر خواهیم پرداخت.

پیوند با طبیعت بیرون (زندگی محدود انسان و بازگشت به اصل خود) پیوستگی (یکی از شاخص های اصیل معماری سنتی)، پیوند با طبیعت بیرون و زیبایی درون (ارزش بیشتر درون که زیبایی از دل بر آید). وابستگی با خدا (اصل اولیه) و تناسبات بین حجم و خطوط، از دیگر ارزشهای پایدار حیاط مرکزی است عناصر پایدار به باور خلاصه حوض، ایوان و درختان سبز و گل و گیاه است.

معماران برای این که بتوانند باز هم معماری پایدار ایجاد نمایند بایستی اصول سنت را در نظر داشته باشند. منظور تقلیدی نیست که به وفور دیده می شود و چنانچه مولوی فرمود.

خلق را تقلیدشان بر باد داد ای دو صدلعت بر این تقلید باد

عشق هایی کز پی رنگ بود عشق نبود، عاقبت ننگی بود

امروزه بنا تنها به فکر سود دهی است و چه زیبا گفت انون: شیرینی قیمت ارزان بزودی فراموش می شود ولی تلخی کیفیت پایین هیچ گاه فراموش نمی شود پس تنها به نقطه نظر درآمد نیاندیشیم.

واژه های کلیدی: معماری ارگانیک - معماری پایدار- کویر - اصول الهی- حیاط مرکزی - ارزشهای نهفته- تقارن- وحدت- حوض- ایوان- سبزینگی

نگاره گان: 1- مهران جمشیدی - فوق لیسانس معماری - عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان

2- مژده جمشیدی - دانشجوی ترم هفتم رشته معماری - دانشگاه هنر اصفهان (پردیس)

3- رامین هدایتی - دانشجوی ترم پنجم رشته معماری - دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردستان